

dele. Det forekommer mig, at denne Betragtning maa føre til at udvide Loven, om end ikke til alle Fideikommisskapitaler overhovedet, saa dog ialfald til Fideikommisskapitaler, der ere substituerede for Jordegods, og navnlig Jordegods, der er solgt i Genhold til Loven af 21de Juni 1854. Jeg har imidlertid kun villet nævne dette, og jeg vil paa ingen Maade deraf drage nogen bestemt Slutning enten i den ene eller anden Retning, men jeg mener dog, det er et Spørgsmaal, der fortjener Thingets Overveelse, om man ikke burde gaa en af to Veie, enten at holde sig til det samme begrænsede Omraade for Loven, som det tidligere Lovforslag havde, eller ogsaa udvide den saaledes, som jeg nu har tilladt mig at antyde.

Da det er den første Behandling af Sagen, skal jeg ikke gaa ind paa Enkelthederne af Lovforslaget, derimod være det mig tilladt endnu at dvæle ved et Par af Lovforslagets Hovedpunkter. Det vil erindres, at da denne Sag tidligere var til Behandling her i Salen, da spillede Spørgsmaalet om Fæsternes Stilling og Vilkaar, naar denne Lov blev gennemført, en meget stor Rolle. Det blev fra mange Sider her i Thinget gjort gjældende, at Loven vilde virke til Fordærvelse for Fæstterne, og det blev gjort gjældende fra Sider, som man ikke kan Andet end høre paa med Opmærksomhed, naar det gjælder saadanne Spørgsmaal. Den samme Tvivl, der herskede her i Salen, fulgte ogsaa Udvalget i dets Raadslagninger, ogsaa der fremkaldte Spørgsmaalet om Fæsternes Stilling megen Overveelse, og der blev fra enkelte Sider stillet det Forslag, at Loven overhovedet ikke maatte benyttes, førend alt Fæstegodset var solgt fra i Genhold til Loven af 21de Juni 1854. Imidlertid var det først i Landstinget, at den Paastand blev fremsat, at overhovedet for Fæstegodsets Vedkommende var Grundlovens § 93 løst ved Loven af 21de Juni 1854. Jeg anser denne Paastand for urimelig og uholdbar, og jeg tror, den er gjendreven med fuldstændig slaaende Klarhed af den høitagtede Justitsminister, da han gjorde gjældende, at Loven af 21de Juni 1854 jo kun viser, hvorledes vedkommende Brugere under Fideikom-

misset kunne blive Selveiere for den enkelte Gaards Vedkommende, men derimod slet ikke, hvad det jo her alene vilde komme an paa, viser, hvorledes Fideikommissbesidderen for det samlede Godses Vedkommende kan blive Eier. Denne Betragtning blev fremhævet af den høitærede Justitsminister med stor Styrke, og skarpt, end jeg kan fremsætte den, og det maa vist erkjendes, at den paa dette Punkt fuldstændigt slaar Sømmet paa Hovedet. Jeg anser det derfor fuldkommen rigtigt, at Loven omfatter Fæstegodset, og jeg har det Haab, at de Bestemmelser, der indeholdes i Lovforslagets § 20, i flere Henseende ville bringe de Indvendinger, vi tidligere have hørt her i Salen, til at forstumme. Dermed skal det naturligvis ikke være sagt, at det Rette netop, uden at videre Forandring behøves, skulde være truffet ved disse Bestemmelser; men jeg tror, at de indeholde saameget Rigtigt, at en væsentlig Del af de Klager, som tidligere ere blevne hørte, nu ikke ville lyde mere, i alt Fald ikke med den samme Styrke som tidligere. Endnu være det mig tilladt at nævne Lovforslagets § 22; den omhandler et Spørgsmaal, der ligeledes ved tidligere Behandlinger her i Salen har været Gjenstand for Tvivl eller og har været Gjenstand for Betragtning og Overveelse. Det er Spørgsmaalet om en Udvidelse af Testationsretten som en naturlig Konsekvens af Lovens øvrige Indhold. Det er nemlig blevet anerkjendt fra alle Sider baade her og i Udvalget og ligeledes i Landstinget, at der kunde være Grund til at give vedkommende Jordegodsere, naar Loven iøvrigt skal vinde Indgang, en noget friere Stilling med Hensyn til at raade over deres Formue i Tilfælde af deres Død end tilforn. § 22 bestemmer, at vedkommende Sædegaardseiere ville kunne benytte den Testationsret, som Forordningen af 22de November 1837 indbrømmer Selveierbønder, dog saaledes, at man maa anvende de sædvanlige Testationsformer. Det er den ene Bestemmelse; den var allerede omtalt i dette Things Udvalg og bragt i Forslag af flere Medlemmer. Den anden Bestemmelse i § 22 har ikke tidligere været Gjenstand for Forhandling her; men den gaar ud paa, at det tillades vedkommende